

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. X. Deciditur nullitas, auto gravitas pollutionis in causa prævisiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

per imperium suum efficax potentiam brachij motricem per symphatiam, & connexionem ad movendum brachium.

Concludo præsentem §. pulchrâ instantiâ, quâ utitur Cardenas *D. 43. n. 13.* ad paterice ostendendum fieri posse, quod tactus impudicus, aut venerea cogitatio vehemens pollutionem causet in somno, esto in vigilia non causaverit. Petrus ramum ardentem applicat segeti maturæ, & siccæ, sed quia tempore applicationis ex ea parte ventus refflabat, seu flatu suo repellebat flammam à segete, ideo durante

flatu seges non est accensa, ob injectum impedimentum à vento, cujus flatus impediēbat immediatam sufficientem applicationem necessario determinativam ignis ad combustionem, quæ tamen ab eodem igne post cassationem venti, sine ulla causa nova causatur, quia plus non desiderabatur ad combustionem, quàm remotio impedimenti. Instantiam applica nostro casui, & relege *num 83.* notandum quartum &

num. 85.

* * *

§. X.

Deciditur nullitas, aut gravitas malitiæ pollutionis in causa prævisæ.

87. **C**AUSE, in quibus prævideri potest pollutio, aliæ sunt illicitæ, aliæ licitæ, vel utiles, vel necessariæ. Ex illicitis quædam spectant ad genus luxuriæ, quædam sunt non ex genere luxuriæ ut nimius esus, aut potus. Illicitæ in genere luxuriæ sunt in classe duplici, ad primam pertinent notabiliter, seu vehementer influentes in pollutionem, ut tactus impudicus confricativus verendorum, aut etiam non confricativus diuturnior exercitus sine necessitate urgente: item aspectus nudæ sceminae non fortuitus (nisi fiat ex gravi necessitate, aut tactus verendorum sceminae medendi causâ, actum talem cohonestat urgens necessitas *per num 41.*) item cogitatio practica venerea vehemens
R. P. Karch, Diss.

ob dicta §. superiore: ejusmodi actus luxuriosi sunt causa per se efficax commotionis spirituum, prout liquet ex *n 38.* Ad secundam classem in linea luxuriæ spectat, levis aut jocosus tactus sceminae, curiosus aspectus ejusdem formæ, aut cruris, aut nudi pectoris non fixus (secus ejusdem verendorum) curiosa lectio venereorum, confabulatio amatoria ob vanitatem, aut vanum amorem conciliandum. v. g. *cor meum &c. Sanch. lib 9 de matr. D 45. num. 18.* ad eandem classem spectant etiam actus ab eodem *D 46. num. 10. 11 & 15.* specificati. Ex causis licitis sunt aliæ utiles, aut necessariæ, ut auditio confessionum, studium Castitium, conversatio utilis, aut necessaria
I cum

cum alio sexu, equitatio, aliúsve situs corporis magis commodus e. g. positio unius cruris pedis supra crus alterius, certum genus cibi, aut potus moderatus, mundatio lanuginis (in hac tamen actione fœminæ cautissimè procedant, nec uti possunt alterius ministerio citra gravem necessitatem) ex quibus aliquando sequitur pollutio. Ad causam necessariam spectat à Medico, aut Chyrurgo facta prudentis fœminæ medicamentorum ex officio applicatio.

88. Regula prima. Caret omni culpâ pollutio prævisâ præter interitionem securura ex causâ aliqua, vel necessaria, vel honesta, vel utili, seu conveniente corpori, aut animæ, ita omnes apud Sanch. *D. 45. num. 4.* cujus doctrinam produxi *num. 79. vers. Præmitto tertio*, ratio regulæ est, quod nullus effectus prævisus in causâ sit voluntarius, ac imputabilis ad culpam, nisi quando causâ ejus potest, & debet vitari, sed quando causâ est necessaria, aut honesta, aut conveniens animæ, vel corpori non debet vitari, aliàs innumeras actiones necessarias, aut utiles obligaremur non ponere per citatum *n. 79.* quo loco etiam alia ratio est adducta, nempe quod prosequenti jus suum medijs licitis pollutio non intenta per accidens sequatur, & ideo non procuratur, sed permittitur. Regula hæc est conformis conclusioni asserta. *num. 41.* Regula est locus etsi causâ evadat illicita mortaliter ex circumstantia non influente in pollutionem per cit. *num. 79.* Sanch. *n. 5.* ut si quis edat carnes die veneris cum prævisione pollutionis.

Ex hac regula sequitur pollutionem prævisâ non intentam catere culpâ pri-

mò in studente casibus de rebus obscânis. Secundò in audiente confessionis de obscânis. Tertio in Chyrurgo, aut Medicis medendi causâ inspicientibus, aut tangentibus partes verecundas &c. Quarto in tactulicito, aut amplexu juxta morem patriæ. Quintò incautâ colloctione, ac necessaria cum fœminis. Sextò prævisâ ex equitatione, alióve commodo situ corporis. Ratio omnium est ratio regulæ.

Quid autem censendum de eo, qui expertus est se semper, aut communiter consentire in pollutionem sequituram ex causâ necessariâ, & utili, ut Parochus ex auditis confessionibus, Chyrurgus ex fœminæ curatione? adhuc nè procedit posita regula? Affirmat *Pal. p. 1. tr. 2. de peccatis D. 2 p 9 § 3. n. 11. & 13.* extendens *num. 12.* ad filium familiâs, quem deobligat à deferenda domo paterna præbente occasionem peccandi, Confessarium tamen liberè audientem cum simili periculo obligat ad cessandum, si sinè aliqua nota honoris, aut famæ potest: periculum enim proximum peccandi nequit adiri, aut retineri sinè urgente necessitate, Sanch. *D. 45. num. 6.* aliàs amaretur.

Ego ex sapius in Theologiâ decursu traditis principijs Respondi præsertim *in tr. de pœnit dictato anno 1707. à num. 273.* non excusari à peccato mortali ullum, qui adit, aut retinet periculum proximum peccandi, si est in ejus potestate morali illud non adire, aut aditum deferere, ut infra de peccatis DEO volente fufius exponam: excusari verò, si est moralis necessitas adeundi, aut retinendi: proinde rectè pro tunc procedit affirmativa sententia, ut si fœmina periclitetur de
vita

vita, nisi Chyrurgus medeatur nullusque alius sit qui posset mederi. Idem dico de Parocho non potente habere vicarium bonum; Urget enim utrumquè necessitas gravis Theologica, nempe praeceptum non solum charitatis sed etiam Justitiae, si Chyrurgus est stipendiatus, Cardenas in *Crisi Theolog. D. 18. num. 205.* quia in concursu duorum praeceptorum compossibilitatem utrumque est implendum, sed hic concurrunt duo praecepta, unum juvandi proximum corporaliter, aut spiritualiter, & praeceptum vitandi periculum formale peccandi, & utrumquè impleri potest, primum à Chyrurgo medendo feminae, à Parocho audiendo poenitentem, secundum extenuando periculum per firmum propositum, invocatumquè divinum auxilium, & sic reddendo ex periculo proximo non proximum, seu remotum.

90. Dixi si nullus alius adsit, nam si alius posset mederi, & Chyrurgus in casu dato non esset obligatus mederi ex Justitia, teneretur desistere, si conscius suae fragilitatis est expertus, quòd etsi haecenus conatus sit firmum habere propositum non peccandi, nihilominus lapsus sit; signum enim est, quod ob vehementiam passionis propositum sit inefficax ad tollendum periculum formale, seu vehementer inclinans ad lapsum, ut deinceps non amplius vehementer inclinet, id est, ut non frequenter ad lapsum pertrahat, cum ergo sit obligatio id periculum extenuandi, sive reddendi ex proximo remotum, idque praestare nequeat per actus proprios, debet deserere curam medendi, si obligetur curare ex charitate sola, nisi officium hoc esset illi moraliter necessarium ad vitae sustentationem, tunc enim foret illi moraliter impossibile, de-

sistere à cura: uti etiam si esset stipendiatus: tunc enim Justitiae praeceptum facit, illi moraliter impossibilem desistentiam, nisi etiam hoc in casu posset conducere alium aequè peritum medendi: tunc enim posset moraliter deserere occasionem extrinsecam mortaliter peccandi, & ideo tenetur.

Idem dico de Parocho habente media subrogandi sibi bonum Vicarium. Vide *nu. 41.* in fine. Scrupulus esse potest, quanta debeat esse necessitas, ut quis se licite exponat periculo pollutionis secururae ex causa licitae. Respondet Granadus apud Rosner de *Actib. Hum. fol. 108. verb. inf. decimo.* non postulari valde urgentem, si enim viri timorati exponerentur summè scrupulis, & ob anxietates retraherentur à modo, & officio agendi humano in communitate. Unde firmiter statuens non labi in istud vitium, non debet anxie vitare humanum convictum, etsi ex aliquibus verbis affabilibus, sed modestis praevideat secururam pollutionem.

91. Magis dubitatur de causis nec necessarijs, nec utilibus, an illas ponenti malitia pollutionis praevisae, & non intentae imputetur, ad culpam mortalem etiam secluso periculo consentus. P. Sanchez *cit. D. 45. à num. 10.* triplicem refert sententiam. Prima simpliciter affirmat, etsi causa de se sit licita. Secunda consentit primae de omni causa illicita etiam veniali. Tertia metitur gravitatem malitiae pollutionis ex gravitate culpae causae sive haec spectet ad genus luxuriae, sive non, hanc multi amplectuntur, eamquè videtur tradidisse *D. Th. 2. 2. q. 154. art. 6.*

Corp. Ut solvatur dubitatio sit sequens regula.

Regula secunda: nulla actio mala etiam mortalis non spectans ad genus luxuriae ultra malitiam propriam mortalem, aut venialem est mortalis mortalitate malitiae pollutionis, sed venialis. Nec pollutio praevisa in causa leviter mala in genere luxuriae excedit culpae levitatem contra naturam, at si praevideatur in causa turpi, seu in genere luxuriae mortali notabiliter influente in pollutionem, semper imputatur ad mortale peccatum contra naturam, ita cit. Sanch. *a num.* 15 contra tres allatas sententias. Regula tres continet partes, quae probandae sunt.

Probatur pars prima: Non potest pollutio in esse pollutionis imputari ad culpam mortalem, nisi soli illi, qui verè, & moraliter est causa illius, sed exercens actionem etiam mortaliter malam extra genus luxuriae nequit dici verè, & moraliter causa pollutionis secuta ex tali actione, haec enim se habet per accidens respectu pollutionis, ergo etiam exercens actionem per accidens se habet respectu illius, sed causa per accidens non est, causa vera, & moralis pollutionis, ergo exercenti talem actionem pollutio non potest imputari ad culpam mortalem. Unde pollutio tunc est effectus praecipue non virtutis generativae, sed virtutis naturalis expulsivae per *num.* 78. Sanch. *num.* 15. Soarez, Vasq. 1. 2. *D.* 115. *num.* 9.

Essetamen peccatum veniale contra castitatem sequitur ex opinione Sanch. *num.* 21, ubi ad asserit de secuta etiam ex causis licitis, dum nulla utilitas cogit ad earum positionem.

Infero cibum, aut potum immoderatum etiam usque ad ebrietatem non habere specialem malitiam mortalem pollutionis praevisa non intentae propter rationem adductam: quae id ipsum ostendit, etsi dictus in vitio gulae excessus esset mortalis in genere luxuriae ratione finis ab operante intenti, ut si largius potaret, aut calida comederet, ut esset potentior ad fornicandum, aut desideraret copulam cessante delectatione in hac cogitata, Sanch. *num.* 16. *juncto.* *num.* 17 quia nec desiderium copulae, nec finis intentus cooperatur ad pollutionem,

92. Probatur secunda pars: de causis leviter malis in genere luxuriae etsi enim ejusmodi actus sint ex se ordinati ad pollutionem, proinde sint causa per se, non tamen efficax, sed inefficax, per *num.* 39. atque adeo leviter duntaxat influens, estque effectus potius causa naturalis, seu virtutis expulsivae, quam generativae per *num.* 78. cum non fiat mediante appetitu. Sanch. *n.* 18 tenetque expressè Cajet. 2. 2. *q.* 64. *art.* 8. *col.* 3. paulò ante *vers.* & confirmatur Sa verbo luxuria *vers.* si pollutionis eamque debent tueri DD. relati pro tertiâ sententiâ *num.* 91. qui gravitatem malitiae pollutionis desumunt ex quantitate culpae causae.

Amplianda est haec pars ad casum, quo causae in genere luxuriae in se leves evaderent mortales ratione desiderij copulae, vel habendi tactus impudicos; adhuc enim non essent mortales mortalitate pollutionis, quia in hanc dictum desiderium notabiliter non influunt, nisi quis notabiliter persisteret in tali desiderio, & delectatione, quae vehementer commoveat spiritus, & appetitum Sanch. *n.* 20.

Qui

Qui autem sint actus in lineâ luxuriæ leves vide *nu. 87.* quibus accenset Sanch. *D. 46. nu. 10. 11. 15.* amplexus, oscula, tactus pudendorum supra vestes fœminæ, manumquæ, pedem ejus premere, vellicare, digitos intorquere ex vanitate, vel levitate, aliavè causâ sumili, etsi inde confurgat delectatio non quæsita, eaque reprimatur. Etiam *num. 13.* à mortali liberat affectuosè, magnaquæ cum suavitate exosculantes molles infantium carnes, id enim non fit ex delectatione venercâ, sed ex amore tenero, & suavi infantilis ætatis.

93. Probatur pars tertia de causis in lineâ luxuriæ notabiliter influentibus cum Sanch. *D. 45. num. 15.* eamque nemo potest negare. Omnes jure naturali obligati sub mortali ad non procurandam pollutionem obligantur eodem jure sub pari culpa ad non procurandam causam per se efficacem pollutionis, sed omnes actus in genere luxuriæ mortales notabiliter in pollutionem influentes sunt causa per se efficax pollutionis, ergo omnes jure naturali sub culpa mortali tenentur ad non procurandos tales actus.

Vide *num. 41. & 88.* ex quibus locis constat aliquos actus ex natura sua, & per se efficaces aptosque notabiliter influere in pollutionem, nihilominus ex necessitate gravi exerceri posse secluso periculo consensûs; verum tunc nullum hi continent culpam in genere luxuriæ, ut aspectus, & tactus, verendorum fœminæ ex fine medendi, sunt verò mortales seclusâ hac necessitate. Notanter dixi *notabiliter influentes*, quia actus etiam luxuriosi ex se mortales non omnes nota-

biliter influunt per *num. 92.* ut enim notabiliter influant, necesse est illos esse vehementer seu in summo provocativos spirituum seminalium, secus si gradu remisso, aut mediocri per *nu. 85. vers. Nunc respondeo. Vide à n. 82.*

Unde cum desiderium copulæ, consensus in delectationem veneream, morosa delectatio non diu durans non sint actus efficaciter in summo commoventes spiritus, si præter opinionem sequatur pollutio, hæc nequit imputari Sanch. *num. 22.*

94. Ex regula prima, & secunda declarata deducitur tertia utramque complectens, quam plures DD. sententiæ tertiæ *num. 91.* relata apud Sanch. *nu. 12.* ex S. Th. tradunt; talis est pollutio in bonitate, & malitia, qualis est causa, in quâ prævidetur præter intentionem, & sine periculo consensûs.

Vera enim est de prævifa in causa ad luxuriam spectante, quæ, si est mortalis, & notabiliter influens, pollutio fit mortalis, venialis verò in causa turpi veniali, aut mortali non influente notabiliter, uti etiam prævifa in causa non luxuriosa sive mortali, sive veniali. Si demum causa est in felicitate, sed ad venerem pertinens, atquæ adeò efficax ad pollutionem excitandam, ut prævifa in tali pollutio non intenta sit licita, debet adesse urgens necessitas ponendi causam, ita Sanch. *D. 45. num. 26* qui numero sequenti concludit pollutionem indirectè, sive in causa volitam esse verè peccatum mortale, non interius nomine sui, sed exterius, & ratione causæ imputabile, non tamen addere novam, dum contingit, mali-

siam malitiæ, quam habet volitio causæ: quæ causa si per pœnitentiam retractetur antè secutam pollutionem, hæc subsecuta

caret omni culpâ, quia retractatâ causâ evadit pollutio involuntaria Sanch. n. 28.

§. XI.

Proponuntur Objectiones, & solvuntur.

95. **P**RO primâ sententiâ in *num.* 91. plura adducit argumenta Sanch. *cit. D.* 45. n. 10. eâque diluit n. 32.

Argumentum primum. Causa etiã licita, si ex hac prævidetur secutum homicidium, aut fornicatio, est vitanda sub mortali, ergo etiã sub mortali, est vitanda pollutio, prævisã etiã in causa licita, & à fortiori in venerea, etsi veniali.

Respondeo primò, ergo etiã vitanda est causa honesta ob pollutionem in ea prævisã, quia ob homicidium prævisum in tali e. g. exaudienta confessione, hæc est sub mortali pro tunc omittenda. Probat igitur nimium.

Respondeo secundò, negando consequentiam, disparitas est, quod homicidium causet damnum irreparabile, & fornicationis prohibitio strictius obliget, etsi pollutio sit peior fornicatione, nam hæc non sequitur, nisi mediã potentiã imaginativã, & appetitu sensitivo, proinde, ex causis naturã suã ordinatis ad coitum, secus expulsio seminis, seu pollutio prævisã in causis licitis, aut venereis leviter illicitis &c. ergo est major obligatio vitandæ fornicationem, quam pollutionem, ut

fufius probat Sanch. *num.* 14. *vide num.* 43. & 78.

96. Argumentum secundum: abscindens sibi partem corporis extra urgentem necessitatem peccat mortaliter, ergo etiã est mortalis effusio seminis, nisi urgeat gravis necessitas, consequentia probatur, tum quia semen, quamdiu est intra viscera, & pars hominis: tum quia est strictior obligatio non prodigendi seminis, quam conservandi manum, hujus enim est aliquando licita directã amputatio, nunquam autem fas est directè prodigere semen per *num.* 80.

Respondeo nego consequentiam. disparitas est, quoad semen sit ex partibus, quæ perditæ per nutritionem possunt recuperari, secus reliquæ partes e. g. manus, aut pes, idcirco sine causâ urgente non possunt abscindi. Ad probationem primam consequentiæ dico esse partem hominis, sed facilè recuperabilem, si amittitur. Ad secundam Respondeo illam verificari, quando semen prodigitur ex intentione, secus si præter intentionem.

97. Argumentum tertium. Usus rerum Homini à natura non aliter concessus est, quam ad finem ab ipsa natura institutum,